

ilyen beszéd neme. Il ilyen beszédvel naponkid való szállásában. Il inekben, kiváltkipen az *viráginekekben, melyekben csudálhatja minden nép az magyar népnek elmijének éles voltát az lelisben, mely nem egyéb, hanem magyar poézis*».

Nézze bárki végig az eddig kiadott régi költeményeket a RMKT. két első kötetében, talál-e csak egyet is, melyre Erdősi szavai ráillenének? Bizonyára nem; pedig hogy gazdag irodalomra kellett Erdősinek támaszkodnia, nem szenved kétséget. Ez irodalom szeretetteljes tanulmányozása képesíté őt arra, hogy distichonja oly zengzetes és nyelvezete oly szép lett, mint még két századdal utána senkié sem.

KACZIÁNY GÉZA.

HOMEROSZ NÉMELY HASONLATÁNAK VÁNDORLÁSA.

I.

Mint mák félre konyítja fejét kertben, ha gyümölcse
Terheli nyár idején, vagy igen sok záporosó jár:
Úgy csüggeszté félre sisakterhelte fejét ez.*

Homer. Il. VIII. 306—309.

Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens; lassove papavera collo
Demisere caput, pluvia cum forte gravantur.**

Vergil. Aen. IX. 424.

Ut si quis violas, riguove papaver in horto
Liliaque infringat fulvis hærentia virgis,
Marcida demittant subito caput illa gravatum,
Nec se sustineant, spectentque cacumine terram:
Sic vultus moriens jacet.

Ovid. Metam. X. 190.

Mint elhal a piros virág sebében,
A melyet rajta szántóvas vere;
Miként a mák fejét lehajtja szépen,
Ha záporosó árja törte le:

* Teukros nyila által talált Gorgythionról.

** Euryalus haláláról.

Így Dardinél halványra vált színében,
Letörte éltét a halál szele.

Ariosto Orł. fur. XVIII. 153.

Telle une tendre fleur, qu'un matin voit éclore.
De baisers du zephir et des pleurs de l'Aurore
Brille un moment aux yeux et tombe avant le temps
Sous le tranchant du fer, ou sous l'effort des vents.

Voltaire Henr. III. 215.

Leesik Juranics, mint egy szép virágszál,
Kit kegyetlen munkás nagy vassal lekaszál,
Avagy ha tövéből kidűl liliomszál,
Mely szép növésében tavaszi mezőn áll.

Zrínyi Szig. vesz. IX. 74.

Szőke Melitta megállt, mint ékes völgyi virágszál,
Mely gyönyörű kebelét a csalfa melegre kitérta
S csakhamar a fagyos éj dere hullott gyenge fejére.
Leng azután a langy szellő, friss harmat esik rá, . . .
De kebelét az már többé nem nyitja, hanem vész
S hervadt gyöngé fejét vékony szárára lehajtja.

Vörösm. Zal. fut. V. 519.

Rokon: *És ha láttál szépen nőtt virágot
Elhajolni belső baj miatt,
Úgy hajolt el, félvén a világot,
Szép Ilonka titkos bú alatt
A rövid, de gyötrő élet elfolyt,
Szép Ilonka hervadt sír felé,
Hervadása liliomhullás volt . . .*

Vörösm. Szép Ilonka, III. r.

Ne hallgasson többé e szív szerelmére,
Elhervadt az régen — ez is az ő vétke —
Mint a virág, melyet zord ékevas érvén
Elhal a rét szélén.

Catull. Ad Fur. et Aur. (XI.) 6 str.

Rokon: *Mint a virág, ki titkon nő elkerített kertben,
Baromtól meg ekevastól egyként illetetlen;
Harmat esi, napfény edzi, csókolgatja lágy szél
Leszakítani fiúk s lányok kebelében vágó kél;
De mihelyest gyenge köröm leszakasztja s elhull . . .*

Catull. Epith. Manl. LXII. str. 6.

Mint a virág, melyet zivatar elgázol,
 Kókadva lehajlik, letörötten gyászol;
 Harmat esi: rothad; sugár üti: sorvad...

Arany J. Toldi szer. VI. 7.

Rokon hely (a részeg emberre alkalmazva) a Nagydai cigányokban:

Mint a buza megdül bő nedvesség miatt...

Arany. Nagyd. cig.

Mint lekonyítja fejét a virágszál, kit vihar eltört...

Klopstock Messias VIII.

A halál angyala mosolyogva metszé el Cymodoeca éltének fonát, mint a virág, melyet a paraszt kaszája levág a réten.

Chateaubriand Vértanúk. XXIV.

GREKSA KÁZMÉR.

MAGYAR ÉS NÉMET HEGEDŐSÖK.

A középkor sajátos műveltségi és irodalmi állapotai, az olvasás tudományának csekély elterjedése s az írásbeli érintkezés nehézkes és költséges volta: a költők és közönségük között a maitól lényegesen eltérő viszonyt teremtettek meg. Az író rendszeren nemcsak szerzője, hanem előadója és terjesztője is volt műveinek, közvetlen érintkezésbe lépett közönségével, a mely nem olvasó, hanem hallgató közönség volt. E viszonyok azután a legtöbb népnél a vándor-énekesek rendjének megalakulását segítették elő, a mely rend egyrészt a nagy tiszteletben állott régi nemzeti énekesek hagyományait örökölte, másrészt a római *scurra*, *histrío* és *joculator* nyomdokaiba lépett.

Elég nagyszámú adat, krónikák, oklevelek és maguknak a költőknek bizonyosságai tanúskodnak arról, hogy a középkorban minálunk is ki volt fejlődve a vándorénekesek ily osztálya, a melynek tagjaival azután — épúgy mint a szomszéd Németországban — még a XVI. század folyamán is találkozunk. A részletes összehasonlítás ez énekesek és idegen, első sorban német kartársaik társadalmi helyzetében, fellépésében, de sőt költői technikájában is számos egyező vonást deríthet fel, a melyek egy része bizonyára a külső viszonyok